

6. Матвеева Ю. Проблема зовнішнього державного боргу у перспективі подальшого розвитку України. Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем. 2013. Вип. 18. С. 166–184.
7. Офіційний веб-сайт Рахункової палати України. URL: <http://www.asrada.gov.ua>.
8. Перезовова І., Рудейчук С., Плещ І. Структуризація та аналіз спектра фінансово-аналітичної інформації щодо внутрішнього державного боргу. Науковий вісник НЛТУ України. 2012. Вип. 22.5. С. 274–282.
9. Плещ І. Моделювання факторів та динаміки внутрішнього державного боргу. Економіка та держава. 2012. № 8. С. 84–87.
10. Фасолько Т. Моделювання динаміки державного боргу в руслі інтенсифікації економічного зростання. Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. 2014. Вип. 19(1). С. 169–175.
11. Федорович І. Моделювання динаміки державного боргу та факторів впливу на неї. Економічний аналіз. 2014. Т. 16(1). С. 257–267.

УДК 336.43

Замковий О.І.,
старший викладач кафедри економічного аналізу і фінансів,
Національний гірничий університет

ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА: УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ СУСПІЛЬСТВА

Замковий О.І. Інвестиційна складова: удосконалення механізму стимулювання інноваційно-технологічного розвитку економіки суспільства. Стаття присвячена прогнозованому аналізу інвестиційного сектору економіки та покращенню управління процесами з боку державної влади. Розглянуто регулювання взаємовідносин всіх елементів соціально-економічних систем, знаходження і застосування на практиці нових форм, методів та економічних інструментів, які програмують інноваційний ріст і конкурентне лідерство в глобальному економічному просторі.

Ключові слова: прями інвестиції, економіка, інвестиційна привабливість, платіжний баланс, конкурентоспроможність, глобалізація.

Замковий А.И. Инвестиционная составляющая: совершенствование механизма стимулирования инновационно-технологического развития экономики общества. Статья посвящена прогнозованому анализу инвестиционного сектора экономики и улучшению управления процессами со стороны государственной власти. Рассмотрены вопросы регулирования взаимоотношений всех элементов социально-экономических систем, нахождения и применения на практике новых форм, методов и экономических инструментов, программирующих инновационный рост и конкурентное лидерство в глобальном экономическом пространстве.

Ключевые слова: прямые инвестиции, экономика, инвестиционная привлекательность, платежный баланс, конкурентоспособность, глобализация.

Zamkovyi O.I. Investment component: improving the mechanism for stimulating innovative and technological development of the social economy. The paper dwells on predictive analysis of investment sector of the economy and improvement of processes by the state authorities. The problems of regulation of system interrelations of all socio-economic system elements are researched as well as provision and application of new forms, methods and economic instruments that program innovative growth and competitive leadership in global economic space.

Key words: direct investment, economy, investment attractiveness, balance of payments, competitiveness, globalization.

Постановка проблеми. Дослідження інвестиційної сфери економіки завжди перебувало в центрі уваги економістів. Це обумовлене тим, що категорія інвестицій є базовим елементом повсякденної господарської діяльності суб'єктів ринку та процесу економічного зростання держав світу. На сучасному етапі економіка України потребує значного вливання коштів, насамперед іноземних інвестицій, адже власні ресурси або вичерпані, або значно знецінені внаслідок інфляції. Тому питання забезпечення інвестиційної привабливості країни набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед публікацій щодо теоретичних досліджень інвестиційної привабливості варто відзначити праці таких вітчизняних та іноземних науковців, як І. Бланк [8], А. Гайдуцький [7], А. Пересада [9], Т. Кулініч [11], які запропонували свої підходи до оцінювання інвестиційної привабливості на мікро-, мезо- та макрорівнях.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є поглиблення теоретико-методологічних підходів до розроблення механізмів забезпечення переходу на модель сталого роз-

витку за рахунок поширення інвестиційної складової в інноваційному розвитку суспільної економіки країни.

Виклад основного матеріалу. Минулий 2017 рік не приніс ні значних економічних проривів, ні значних потрясінь. Він нагадав невпевнені рухи подорожнього, який забрів у болото: головне – не провалитися в трясовину, стабілізуватися і знайти точку опори, щоб потім зробити вирішальний ривок.

Серед тодішніх позитивних сигналів слід відзначити окрему увагу уряду до розвитку інновацій, ІТ та креативної економіки; часткову розбудову виробничих потужностей; відкриття додаткових дослідницьких центрів і терміналів; розширення або укрупнення мереж. Серед основних позитивів респонденти на той час також називали відкритість державних даних, поступову дерегуляцію, помітний розвиток електронних сервісів (зокрема, електронну систему відшкодування ПДВ), спрощення процедури отримання дозвільних документів на будівництво, мораторій на перевірки, послаблення валютного контролю, запровадження інституту приватних виконавців, прийняття закону про squeeze-out тощо.

Крім того, Україна здобула безвізовий режим, який став своєрідним маркером розвитку нашої країни за європейським зразком. У другій половині 2017 року теж відбулася низка позитивних перетворень. Зокрема, у червні-грудні респонденти індексу відзначили такі «перемоги»:

- автоматичне відшкодування ПДВ;
- закон «маски-шоу стоп»;
- необов'язковість печатки;
- збільшення можливостей для здійснення електронних платежів;
- кроки в бік збільшення електронного документообігу;
- медична реформа тощо.

Водночас стверджувати, що ситуація докорінно змінилася на краще, теж не можливо. Індекс інвестиційної привабливості України, згідно з версією топ-менеджерів членських компаній Європейської Бізнес-Асоціації, залишається в нейтральній площині. Наприкінці року показник склав 3,03 балів за 5-бальною шкалою (шкала Лайкерта). У першому півріччі 2017 року індекс покинув негативну площину вперше з 2011 року. В першому півріччі 2017 року індекс дорівнював 3,15 балів. А минулого року він становив 2,88 балів та 2,85 балів у червні та грудні відповідно.

Результати індексу свідчать про те, що негативні настрої бізнесменів нікуди не поділися. Поразки у боротьбі з корупцією та її високий рівень, відсутність прогресу у створенні антикорупційного суду, уповільнений темп реалізації судової та земельної реформ, відсутність приватизації, конфлікт на сході – ці та інші чинники, на жаль, не додають інвесторам оптимізму. Водночас бізнес помітив низку позитивних змін, про які вже йшлося. Здається, такий симбіоз негативних та позитивних чинників і обумовив поточну оцінку індексу (рис. 1).

Вагомих змін все ще не відбулося, але є позитивні моменти, які мають вагу. Проте повернемося до статистики: у 2-му півріччі ми маємо 58% незадоволених бізнес-кліматом інвесторів. У першому півріччі таких було 54%. Бачимо, що різниця є, але вона несуттєва. Це знову ж таки свідчить про статус-кво в цьому питанні впродовж усього 2017 року. Відсоток задоволених, відповідно, незначно, але зменшився до 11% (у першому півріччі ми мали 13% задоволених, а в кінці минулого року таких було лише 9%).

Що потрібно зробити, щоб втримати/покращити результат? Топ-пріоритетні проблем, які потребують особливої уваги з боку влади з точки зору бізнесу дослідники розподілили на 4 основні групи:

- корупція (відсутня боротьба з корупцією, її рівень збільшився, відсутній прогрес у створенні антикорупційного суду);
- економічні чинники (нестабільність валюти, девальвація, інфляція, обтяжливі податкові процедури тощо);
- повільний хід реформ (відсутність судової реформи, реформи ринку праці, земельної реформи, повільна модернізація інфраструктури тощо);
- політичні чинники (політична нестабільність, політична та законодавча невизначеність, «війни» між силовими відомствами тощо).

Обсяг експорту товарів та послуг України за дев'ять місяців 2017 року склав \$38,0797 млрд., імпорту – \$39,2849 млрд. Порівняно з трьома кварталами минулого року експорт збільшився на 18,5%, імпорт – на 24,6%. Від'ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу склало \$ 1,2052 млрд. (за 9 місяців 2016 року позитивне дорівнювало \$606,7 млн.). Іншими словами, втрати за рік становили 1,8 млрд. Тенденція відображена в табл. 1.

Наступні показники наочно відображаються графічним способом, що дає можливість побачити повільне вирівнювання ситуації в економіці України (рис. 2).

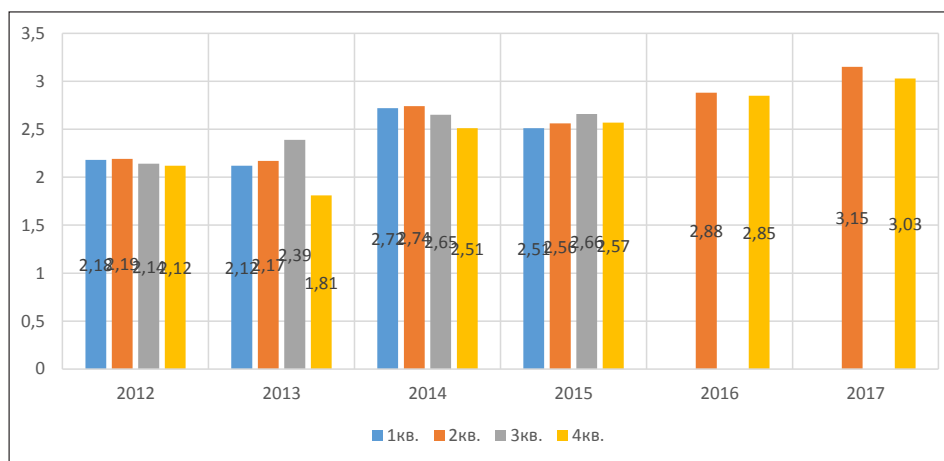

Рис. 1. Індекс інвестиційної привабливості України у 2012–2017 рр. (поквартально) згідно з даними ЄБА [12]

**Платіжний баланс України за 2017 рік (млн. дол. США)
(аналітична форма представлення)**

Статті платіжного балансу	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік*	2016 рік*	2017 рік*
A. Рахунок поточних операцій	-14 315	-16 355	-4 596	-189	-3 450	-3 043
Баланс товарів і послуг			-4 606	-1 704	-5 470	-4 265
баланс товарів			-7 128	-3 455	-6 942	-6 034
баланс послуг			2 522	1 751	1 472	1 769
Баланс первинних доходів			-1 531	-1 113	-931	-1 333
Оплата праці (баланс)			0	4 107	4 286	3 153
Доходи від інвестицій (баланс)			0	-5 220	-5 217	-4 486
Баланс вторинних доходів			1 541	2 628	2 951	2 555
B. Рахунок операцій з капіталом	38	-83	4 060	456	92	11
Чисте кредитування (+) / Чисте запозичення (-) (= A + B)			-419	267	-3 358	-3 032
C. Фінансовий рахунок	-10 102	-18 461	9 111	-582	-4 704	-4 951
Прямі інвестиції (сальдо)			-299	-3 012	-3 268	-2 007
Портфельні інвестиції (сальдо)			2 700	-367	-293	-1 638
Акціонерний капітал			-391	177	69	38
Боргові цінні папери			-2 310	193	147	1 600
Інші інвестиції (сальдо)			7 243	2 653	-1 660	-1 001
D. Зведений баланс (= A + B - C)	-4 175	2 023	-13 307	849	1 346	1 919
E. Резерви і пов'язані статті (фінансування)	-4 175	2 023	-13 307	849	1 346	1 919
резервні активи			-12 404	6 016	2 348	2 552
кредити МВФ			903	5 167	1 002	633

* без урахування окупованих територій, тобто Криму, Севастополя, частини Донбасу

Аналізуючи фінансову атмосферу в Україні, не можемо не зупинитися на такому вагомому показнику, як співвідношення зовнішнього боргу та ВВП (табл. 2). Саме аналізуючи зміну зовнішнього боргу до ВВП, можемо зрозуміти, на який сегмент орієнтована економіка країни.

Одними з питомих інвестиційних надходжень є грошові перекази українських заробітчан. Гастарбайтери є певною паличкою-виручалочкою країни, але надовго її не вистачить. Вони теж поступово відходять в мінус, тобто в підпілля, що логічно, бо їх планують обкласти податками.

Сума грошових переказів в Україну з початку року склала \$1,747 млрд. Це на \$128 млн. нижче торішніх показників, як повідомив Національний банк України на своїй сторінці у "Facebook". Крім цього, сума переказів в межах України з початку року склала \$3,18 млрд., збільшившись порівняно з минулим роком

на \$606 млн. За кордон переведено \$207 млн., що на \$61 млн. менше торішнього показника.

Певна динаміка зміни країн, з яких в Україну надходять такі інвестиції, наочно показує зміну вектору європейської орієнтації заробітчан і можливості в подальшому повністю замінити компоненту північного сусіда (рис. 5), що є певною перемогою в цьому питанні.

Поки ми щосили рекламуємо сприятливий інвестиційний клімат на міжнародній арені, щоб залучити бізнес в нашу країну, вітчизняні компанії самі стають інвесторами. Тільки не у нас, а в європейських, африканських та азійських країнах. Там вони будують заводи і підприємства, створюють робочі місця і піднімають економіку. Тобто з нашою країною вони своє майбутнє не пов'язують, що не є логічним.

«У наших бізнесменів є відразу кілька мотиваторів, через які вони вкладають інвестиції в інших країнах.

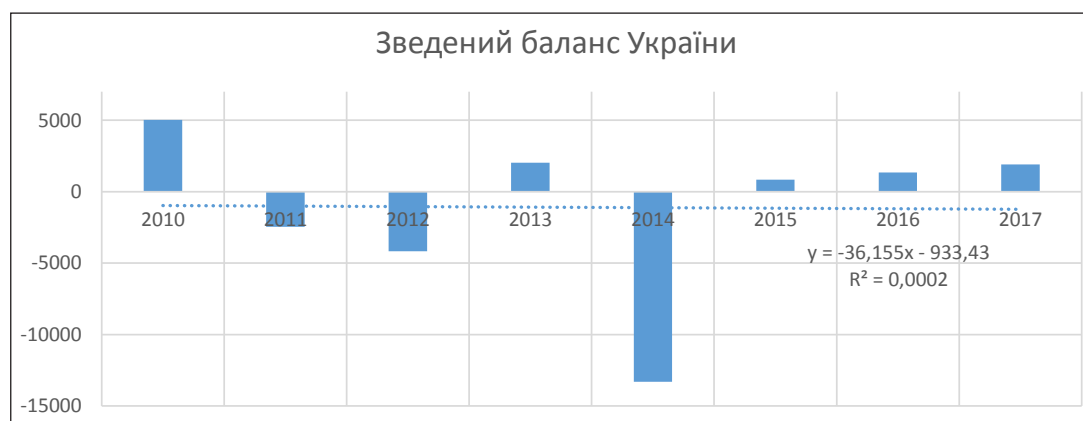

Рис. 2. Зведений баланс України за 2010–2017 роки

Таблиця 2

Динаміка зовнішнього боргу і ВВП України з 2007 по 2017 роки (млн. дол. США)

Валовий внутрішній продукт (ВВП)				Співвідношення (ЗБ/ВВП)
2007 рік	142 719	+34 966	+32,5%	56,0%
2008 рік	179 992	+37 273	+26,1%	56,5%
2009 рік	117 228	-62 765	-34,9%	88,2%
2010 рік	136 419	+19 192	+16,4%	86,0%
2011 рік	163 160	+26 740	+19,6%	77,4%
2012 рік	175 781	+12 622	+7,7%	76,8%
2013 рік	183 310	+7 529	+4,3%	77,5%
2014 рік	131 805	-51 505	-28,1%	95,8%
2015 рік	90 615	-41 190	-31,3%	131,0%
2016 рік	93 270	+2 655	+2,9%	121,7%

Таблиця 3

Ті ж дані в розрахунку на душу населення (дол. США)

Валовий внутрішній продукт (ВВП) на душу населення				Населення (тис.) *
2007 рік	3 068,6	+765,6	+33,2%	46 509,4
2008 рік	3 891,0	+822,4	+26,8%	46 258,2
2009 рік	2 545,5	-1 345,6	-34,6%	46 053,3
2010 рік	2 974,0	+428,5	+16,8%	45 870,7
2011 рік	3 570,8	+596,8	+20,1%	45 693,3
2012 рік	3 856,8	+286,1	+8,0%	45 576,7
2013 рік	4 030,3	+173,5	+4,5%	45 482,7
2014 рік	3 014,6	-1 015,7	-25,2%	43 721,8
2015 рік	2 115,4	-899,2	-29,8%	42 836,0
2016 рік	2 185,9	+70,5	+3,3%	42 668,4

* в середньому за рік

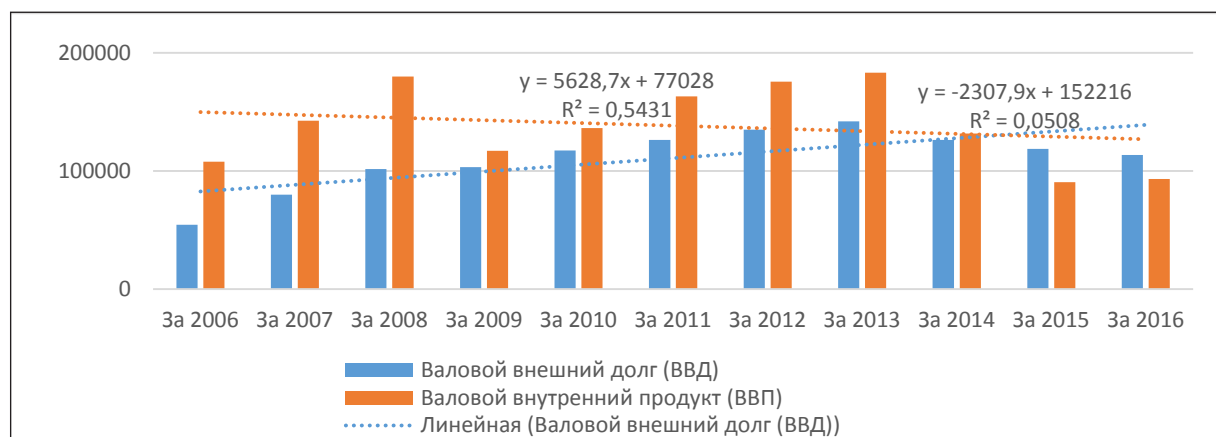

Рис. 3. Динаміка зовнішнього боргу і ВВП України за 2006–2017 роки (млн. дол. США)

Перший – це об’єктивний: вони хочуть захистити бізнес від можливих ризиків. А другий полягає в тому, що вони прекрасно розуміють неякісний бізнес-клімат у нашій країні. Адже Україна знаходиться на п’ять сходинок нижче інвестиційного рівня у всіх трьох відомих світових рейтингах [15]. Для багатьох бізнесменів великою проблемою є рішення судових суперечок, а крім того, рейдерські захоплення, адміністративні бар’єри і корупція». Про це говорить О. Устенко, керівник Фонду Блейзера [16].

За його словами, і з цих причин також іноземці не хочуть вкладатися в Україну. «Американські бізнесмени прямо або побічно запитують: «А чому самі українці некладаються в українську економіку і при

цьому закликають іноземців вкладатися в Україну?». Про це ж говорять і європейські інвестори.

Крім того, зараз в Україні з’явилася ще одна дуже серйозна проблема. Українці просто масово їдуть на роботу в Європу, і у нас немає кому працювати. Іноземці скаржаться на те, що побудований завод в Закарпатті стоїть, тому що не можуть знайти працівників, всі поїхали».

Олександр Гончаров, директор Інституту розвитку економіки України, пояснює, що ми, на думку іноземців, розвиваємось у інший бік, заклики президента і прем’єра до іноземних інвесторів вкладати в нашу країну гроші ні до чого не приведуть. У нас не працюють фондові ринки, на фондовій біржі у нас зареєстровані

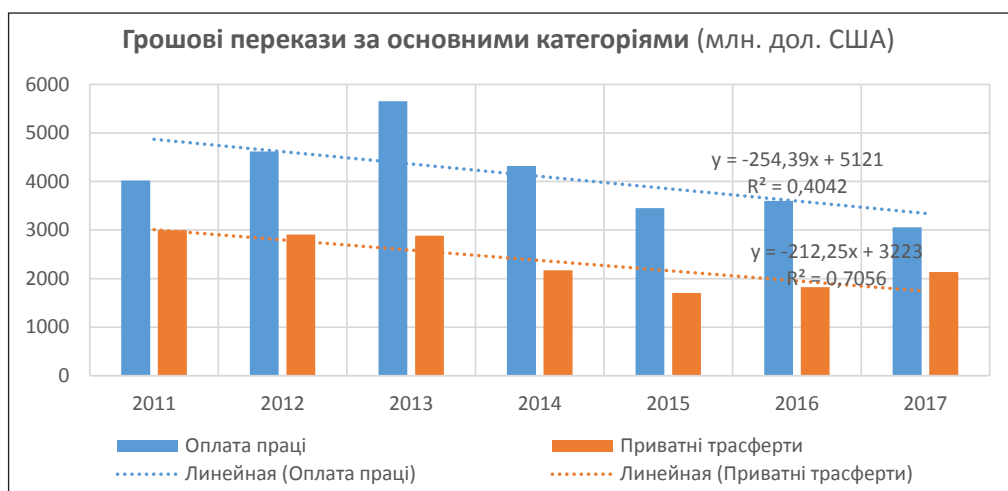

Рис. 4. Грошові перекази в Україну у 2011–2017 роках за основними категоріями (млн. дол. США)

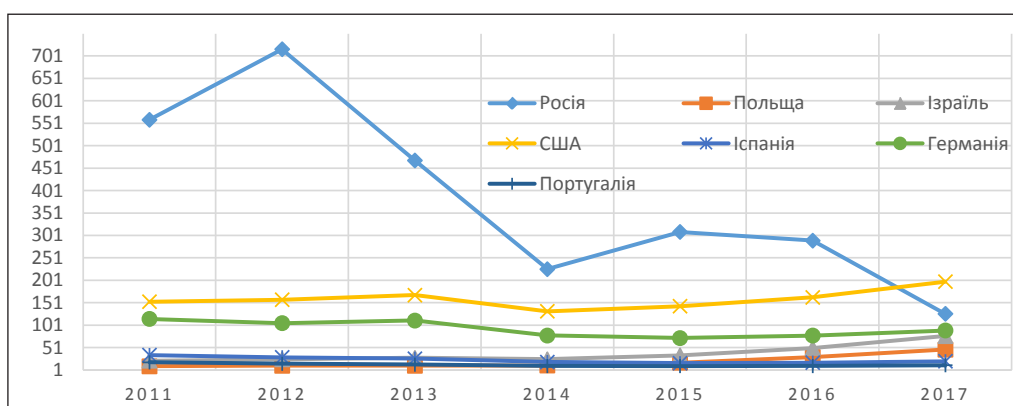

Рис. 5. Грошові перекази в Україну в 2011–2017 роках за основними країнами (млн. дол. США)

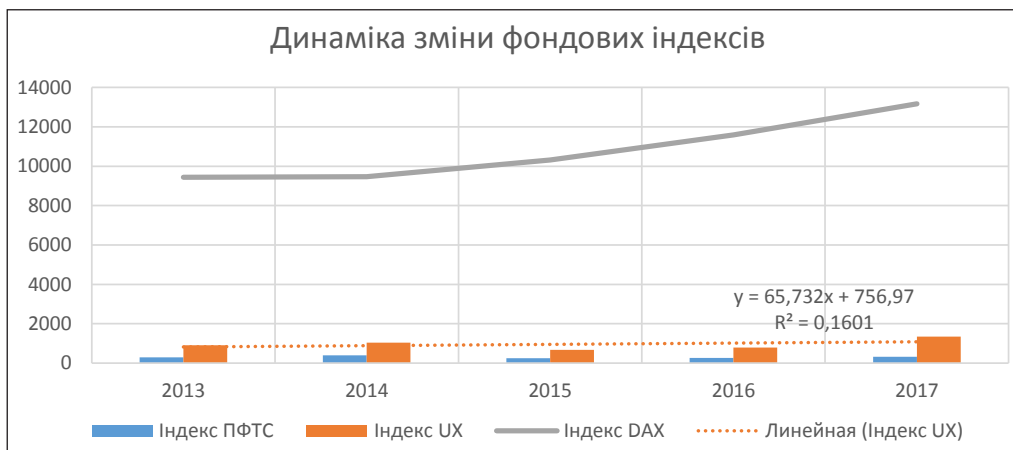

Рис. 6. Індексна залежність українських індексів UX та ПФТС порівняно з європейським DAX

тільки чотири емітенти, а торгуються з них два, а саме «Центренерго» і «Нафтогаз». Обсяг торгів на енергетичній біржі становить 18 млрд. грн., тоді як китайці нам зазначають, що на одній середній біржі у них обсяг торгів складає \$1 трлн [17]. Ми живемо на різних економічних рівнях, що досі не можуть перетнутися (рис. 6).

Слова прем'єра секретар Національної інвестиційної ради Борис Ложкін підкріплює статистикою: згідно з результатами міжнародного опитування Україна названа країною № 1, куди б міжнародні інвестори

хотіли вкласти кошти [18]. Але іноземні інвестори до нас не йдуть. І перш за все тому, що не можуть зрозуміти, чому українські бізнесмени не вкладаються в свою країну, а буквально біжать звідси.

Зараз в Інтернеті бурхливо обговорюється одна з найважливіших африканських новин, а саме будівництво українського автомобільного заводу, який принесе величезний прибуток Тунісу. Буквально днями там було підписано угоду з українською компанією «ЗАЗ», яка найближчим часом приступить до будівни-

Рис. 7. Прямі іноземні інвестиції в Україну з 2006 по 2017 роки (сумарно по роках, млн. дол. США)

цтва заводу в місті Бізерта. Саме там будуть виробляти автомобілі і вантажівки ЗАЗ для африканських (90%) і місцевих (10%) ринків.

Згідно з даними видання «africanmanager.com» загальна вартість заводу, який, як очікується, буде виробляти 100 тисяч автомобілів на рік, оцінюється в сотні мільйонів доларів. «Виконавчий директор туніської компанії «Саада» Магді Зулфікар Бен Махмуд в ході робочого засідання заявив, що «українці дуже зацікавлені в інвестуванні в Туніс» через інвестиційний потенціал, який надала держава», – цитує слова чиновника видання [18].

Ще один з прикладів такий: українська компанія побудує в Узбекистані завод з виробництва засобів захисту рослин. Такою новиною похвалився посол Узбекистану в Україні Алішер Абдуалієв. «Компанія вже приступила до реалізації проекту створення підприємства на території Узбекистану. Йдеться про будівництво заводу на базі наявного підприємства «Farg’opnaazot», – сказав дипломат, на думку якого продукція підприємства буде користуватися попитом не тільки на території Узбекистану, але й в усій Центральній Азії.

Інвестиції в основний капітал показують впевнене зростання (+20,8% за 9 місяців 2017 року), але він досягнутий за вкрай низької бази, їх обсяг залишається незначним і не відповідає завданням прискорення зростання. За підсумками 9 місяців 2017 року валове нагромадження основного капіталу склало 14,4% ВВП, тоді як для підтримки стійких темпів економічного зростання необхідно не менше 20% (за останні 25 років середнє по країнам ОЕСД становило 22%, у Польщі – 20%, Південній Кореї – 32%, Китаї – 39%, WDI WB). Основна причина такого стану справ, крім відсутності світу, полягає в несприятливому інвестиційному кліматі, який стримує інвестиційну активність, зокрема активність по ПІІ.

Глава «Association of Troubleshooters» Сергій Креймер впевнений в тому, що наші бізнесмени хочуть стабільного доходу. «Нехай це буде 1–3% в рік, але стабільно. Вони хочуть, щоб їхні діти навчалися в Європі, заради цього їм там потрібні посвідка на проживання і бізнес. У США переважно засновують ІТ-фірми, логістичні компанії. У Німеччині, наприклад, купують готовий дрібний бізнес за €50–500 тис. Заправки, автомийки, компанії по доставці їжі». За його словами, буває, приходять і купують бізнес на трьох до €100 тис. Заради посвідки на проживання. Тобто виходить три партнери – це три сім’ї, які хочуть вкластися і влаштуватися в Європі.

Висновки. Обмежений приплив іноземного капіталу в економіку України та нераціональність його використання обумовлені наявністю низки проблем, основними з яких, згідно з результатами соціологічних опитувань та експертних оцінок, є коруптованість влади, бюрократизація дозвільних процедур (започаткування та припинення підприємницької діяльності, ліцензійних, сертифікаційних, митних тощо), нестабільність та непрозорість правового та регуляторного середовища, недосконалість системи захисту іноземних інвестицій тощо. Останнім часом до цього переліку додалися політична та економічна нестабільність і військові дії на території країни.

Стримуючими чинниками залучення іноземних інвестицій разом з вищенаведеними макроекономічними факторами є відсутність прозорого ринку землі, нерозвиненість логістичної та виробничої інфраструктури, низький рівень професійної кваліфікації підприємців, брак привабливих інвестиційних проектів.

Отже, основним завданням уряду сьогодні є відновлення інвестиційної привабливості країни, створення сприятливих умов для повернення, а в майбутньому і примноження іноземних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України // Державна служба статистики. URL: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ6_u.htm.
2. Переваги інвестування в Україну // Портал мерій України. URL: http://www.meriaonline.com.ua/pi-avantaje_investitori.php.
3. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5205. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
4. Концепція державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011–2015 роки. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн ЄС в економіці України (на 1 липня 2015 року) // Державна служба статистики України. URL: <https://goo.gl/qXSQo5>.
7. Гайдуцький А. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. Економіка і прогнозування. URL: http://eip.org.ua/docs/EP04_4_119_uk.pdf.
8. Бланк И. Управление инвестициями предприятия. Киев: Ника-Центр, Эльга, 2003. 480 с.
9. Пересада А. Управление инвестиционным процессом. Київ: Лібра, 2002. 472 с.
10. Кулініч Т., Мричко М. Інвестиційна привабливість України та можливі шляхи її підвищення у сучасних умовах. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2013. № 754. С. 34–40.
11. Погрішук Б., Козловський В. Методологія дослідження інвестиційних процесів в Україні: стан і напрями розвитку. Наука молода. 2007. № 7. С. 125–130.
12. Индекс инвестиционной привабливості України (2017 рік) // European Business Association. URL: <http://goo.gl/JZfAU6>.
13. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua>.
14. Економіка України // МінФін. URL: <http://https://index.minfin.com.ua>.
15. Рейтинг інвестиційної привабливості: Україна котиться вниз. Forbes Україна. URL: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1421796-rejting-investicijnoyi-privablivosti-ukrayina-kotitsya-vniz>.
16. Украина: макроэкономическая ситуация в 2017 году // Фонд Блейзера. URL: http://www.bleyzerfoundation.org/files/reports/ukraine/2017/Ukr-Monthly_Ec_Report_December_2017-v1.pdf.
17. Негативні тенденції в економіці України // Інститут розвитку економіки України. URL: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=805649899506579&id=670942556310648.
18. Національна інвестиційна рада. URL: <https://glavcom.ua/news/poroshenko-zatverdiv-sekretarem-nacionalnoji-investicijnoji-radi-borisa-lozhkina-443750.html>.

УДК 364

Ковалевич Д.А.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва,
Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ: СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА НЕОБХІДНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ковалевич Д.А. Соціальний захист населення в Україні: суспільно-економічна необхідність та перспективи розвитку. У статті розкрито сутність та показано суспільно-економічну необхідність соціального захисту населення в Україні. Розглянуто основні аспекти розвитку системи соціального захисту населення. Проаналізовано місцеві бюджети Чернівецької області з погляду соціального захисту населення. Виокремлено проблеми соціального захисту. Розроблено пропозиції щодо покращення системи соціального забезпечення населення.

Ключові слова: соціальний захист, соціальне забезпечення, видатки, бюджет, соціальні пільги.

Ковалевич Д.А. Социальная защита населения в Украине: общественно-экономическая необходимость и перспективы развития. В статье раскрыта сущность и показана общественно-экономическая необходимость социальной защиты населения в Украине. Рассмотрены основные аспекты развития системы социальной защиты населения. Проанализированы местные бюджеты Черновицкой области с точки зрения социальной защиты населения. Выделены проблемы социальной защиты. Разработаны предложения относительно улучшения системы социального обеспечения населения.

Ключевые слова: социальная защита, социальное обеспечение, расходы, бюджет, социальные льготы.

Kovalevych D.A. Social protection of the population in Ukraine: social and economic necessity and prospects of development. The article reveals the essence and shows the social and economic necessity of social protection of the population in Ukraine. The main aspects of the development of the system of social protection of the population are considered. The local budgets for social protection of the population of Chernivtsi region are analyzed. The problems of social protection are outlined. The proposals for improvement of the social security system of the population are developed.

Key words: social protection, social security, expenditures, budget, social benefits.

Постановка проблеми. Трансформаційні процеси в сучасній Україні спрямовані на формування нового типу громадянського суспільства. Одним із

напрямів розвитку суспільства є надійний соціальний захист населення як один із напрямів соціальної політики.